

**DATI EUROPI DUŠU
EUROPSKI PROCES UJEDINJENJA
U POMIRJUĆOJ RAZLIČITOSTI
OSNIVANJE SOCIJALNE MREŽE ZA MLADE
U ISTOČNOJ I SREDNJOJ EUROPI
Zakopane, Poljska, 14. – 18. rujna 2014.**

Stjepan BALOBAN

Katolički bogoslovni fakultet Sveučilišta u Zagrebu
Vlaška 38, p.p. 432, 10 001 Zagreb
stjepan.baloban@zg.t-com.hr

Međunarodna konferencija pod naslovom *Dati Europi dušu. Europski proces ujedinjenja u pomirujućoj različitosti. Osnivanje socijalne mreže za mlade u Istočnoj i Srednjoj Europi* («Giving Europe a Soul. Europäische Einigungsprojekt in versöhnter Verschiedenheit. Gründung eines jugendsozialen Netzwerk für Ost- und Mitteleuropa») održana je od 14. do 18. rujna 2014. godine u poljskome gradu Zakopane. Susret je održan u kući za duhovne susrete Poljske biskupske konferencije u kojoj je kao papa provodio odmor sveti Ivan Pavao II. Organizatori međunarodne konferencije bili su Socijalni institut »Kommende« iz Dortmunda, Nadbiskupija Paderborn, Njemačka, s direktorom prelatom dr. sc. Peterom Klasvogtom i Papinsko vijeće »Iustitia et pax« iz Rima s predsjednikom, kardinalom Peterom Kodwoom Appiahom Turksonom.

Sudionici Međunarodne konferencije bili su mladi svećenici i bogoslovi iz 14 zemalja Srednje i Istočne Europe (4 hrvatska bogoslova) te pozvani predavači i ljudi iz crkvenoga i društvenoga života, ukupno 80-ak sudionika. Međunarodna konferencija imala je dva cilja. S jedne strane, predavanjima i okruglim stolovima produbiti ulogu i mjesto mladih ljudi u Europi i uopće značenje procesa europskog ujedinjenja u odnosu na brojne različitosti koje posjeduju europski narodi i države. S druge strane, glavni cilj konferencije u gradu Zakopane bio je osnivanje međunarodnoga društva pod nazivom »So-

cioMovens« (od latinskih riječi *socius* – zajednički i *movere* – pokrenuti) prije svega od mladih svećenika i bogoslova iz različitih zemalja Srednje i Istočne Europe na temelju socijalnog nauka Crkve.

Prvo, uvodno predavanje, pod naslovom *Europsko ujedinjenje kao povijest pomirenja i projekt mira* (»Die europäische Einigung als Versöhnungsgeschichte und Friedensprojekt«) održao je biskup u miru Adrianus van Luyn, salezijanac iz Nizozemske, prije biskup Rotterdama i višegodišnji predsjednik COMECE-a. On je ponudio izvrsnu panoramu nastanka i mogućnosti trajanja europskoga ujedinjenja, a posebni je naglasak stavio na temeljna načela socijalnog nauka Crkve (dostojanstvo ljudske osobe, opće dobro, solidarnost i supsidijarnost) te na dijalog među mladim naraštajima.

Drugo predavanje *Crkva u Europi – Europa u horizontu univerzalnoga bratstva odnosno sestrinstva* (»Ecclesia in Europa – Europa im Horizont universaler Geschwisterlichkeit«) održao je kardinal Peter Turkson. Temeljeći svoje predavanje na novijem socijalnom učenju Katoličke crkve, predsjednik Papinskoga vijeća »Iustitia et pax« stavio je naglasak na socijalni nauk Crkve kao govor kojim Crkva ulazi u dijalog sa suvremenim svijetom. Predavanje kardinala Turksona, kao i cijeli njegov boravak u gradu Zakopane, ponudili su više zanimljivosti pa i najava određenih novih poteza Papinskoga vijeća »Iustitia et pax«. Među ostalim, najavio je rad na dopuni *Kompendija socijalnog nauka Crkve* (2004.) sa socijalnim učenjem dvojice posljednjih papa Benedikta XVI. i pape Franje; više pokušaja implementacije socijalnog nauka Crkve u konkretni život poput projekta s gospodarstvenicima i političarima u različitim dijelovima svijeta. Osobit naglasak stavio je na produblјivanje značenja četiriju temeljnih načela socijalnog nauka Crkve: dostojanstva ljudske osobe, općega dobra, solidarnosti i supsidijarnosti. U tom je kontekstu zanimljivo empirijsko istraživanje koje je provedeno u SAD-u, na Catholic University of America, a donosi rezultate o tome koliko Amerikanci, posebno katolici, poznaju socijalne principe i uopće socijalnu misao Katoličke crkve. U razgovoru s njime moglo se naslutiti da bi sljedeći dokument enciklika pape Franje mogla raspravljati o »ekologiji i okolišu«.

Prof. dr. Peter Schalenberg, direktor glavne socijalne ustanove Njemačke biskupske konferencije »Sozialwissenschaftliche Zentralstelle« iz Mönchengladbacha održao je predavanje *Kršćanski socijalni nauk kao program za društvenu socijalnu praksu* (»Die kirchliche Soziallehre als Programm für eine gesellschaftliche Sozialpraxis) u kojem je ukazao na prednosti i teškoće na koje nailaze poticaji socijalnog učenja Crkve u suvremenom društvu.

Stjepan Baloban, s Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu održao je predavanje *Mladi u Europi: zajedno oblikovati budućnost* (»Jugend

in Europa: Gemeinsam die Zukunft gestalten«). Svoje predavanje autor je temeljio na dvama projektima, jednom europskom (Projekt »Religion and Life Perspectives« – Würzburg, 2002. – 2003.) i jednom hrvatskom (Projekt »Mladi u vremenu krize« – istraživanje 2012.). U spomenutom europskom istraživanju sudjelovala je i Hrvatska. Na temelju istraživanja autor je mogao zaključiti da nije sve tako »crno kod mladih ljudi u odnosu na sustav vrednota« kako se može dobiti opći dojam. U odnosu na pogled na život i na vrijednosni sustav postoje iznenađujuće sličnosti. Međutim, mladi ljudi u različitim europskim zemljama nemaju iste šanse u obrazovanju, u zapošljavanju kao i uopće u profesionalnom napredovanju što u njihovu životu stvara nesigurnost, posebno u odnosu na budućnost.

Na zanimljivom *Okruglom stolu* »Damit zusammenwächst, was zusammengehört«, o političkom, gospodarskom i religioznom položaju u Srednjoj i Istočnoj Europi sudjelovao je uz direktora »Renovabisa« p. Stefana Dartmanna, predstavnika »Konrad-Adenauer Stiftung« Tima Petersa i nadbiskup Celestino Migliore, apostolski nuncij u Poljskoj, a prije toga jedanaest godina posebni izaslanik Svete Stolice u Ujedinjenim narodima. Svaki od sudionika je na svoj način ukazao na mogućnosti zajedničkog suživota ali i na opasnosti s kojima se susreće europsko društvo u odnosu na zajednički život.

Drugi cilj, a zapravo središnji cilj, Međunarodne konferencije u gradu Zakopane bio je osnivanje međunarodnog društva pod nazivom »SocioMovens« koje je nastalo kao »normalna posljedica« jedne akcije koju je 2007. godine započeo dr. Peter Klasvogt, direktor Socijalnog instituta »Kommende Dortmund«. On je, naime, od 2007. godine počeo u tom Socijalnom institutu nadbiskupije Paderborn organizirati »Ljetne škole« (četiri tjedna) o socijalnom nauku Crkve za svećeničke kandidate iz zemalja Srednje i Istočne Europe. Uz potporu Papinskoga vijeća »Iustitia et pax« do ove je godine kroz tu »Ljetnu školu o socijalnom nauku Crkve« prošlo oko 150 bogoslova, među njima i oko 15 hrvatskih bogoslova, također studenata Katoličkoga bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Tako se od alumna »Socijalne akademije« postupno oblikovala skupina mladih studenata teologije koji su bili s vremenom zaređivani za svećenike a bili su zainteresirani za konkretnu primjenu socijalnog nauka Crkve u svojim (nad)biskupijama. Prva konkretna akcija alumna – polaznika te »Ljetne škole o socijalnom nauku Crkve« bila je organiziranje »Socijalnih tjedana za mlade« u pojedinim zemljama (od 2013. godine). Primjerice, sa skupinom srednjoškolaca, 15-20 iz jedne ili više škola, tjedan dana teoretski i praktično obrađuje se određena socijalna tema (napuštena djeca, poticaji socijalne svijesti, siromaštvo u našem gradu...). Takvi socijalni tjedni do sada

su održani u Litvi, Slovačkoj, Rumunjskoj, Poljskoj. Sljedeće se godine planira organizirati jedan takav »socijalni tjedan za mlade« s temom nezaposlenosti u Varaždinskoj biskupiji.

Nakon sedmogodišnjeg iskustva ovakvoga rada Socijalni institut »Kommende Dortmund« je uz podršku Papinskoga vijeća »Iustitia et pax« inicirao osnivanje međunarodnoga društva »SocioMovens«. Riječ je o privatnom crkvenom društvu nadbiskupije Paderborn, a na civilnoj razini međunarodnom društvu sa sjedištem u socijalnom institutu »Kommende Dortmund«, u Njemačkoj. Glavni cilj novoosnovanoga društva je povezivanje mladih svećenika iz zemalja Srednje i Istočne Europe i animiranje, osobito rada s mladima, na temelju socijalnog nauka Katoličke crkve.

Međunarodno društvo »SocioMovens« vode ti mladi ljudi svećenici odnosno bogoslovi uz potporu vodstva Socijalnog instituta »Kommende Dortmund« i Papinskoga vijeća »Iustitia et pax«.

Na *svečanom činu* osnivanja novoga međunarodnog društva »SocioMovens« sudjelovala je međunarodna grupa »GenRosso« (veza uz Pokret Fokolara) a svečano predavanje *Kršćani u Europi – duša društva* (»Christen in Europa – Seele der Gesellschaft«) tom prigodom je održao poznati češki intelektualac i društveno-politički djelatnik, prof. dr. sc. Jan Sokol, iz Praga. Temeljeći svoje izlaganje na Svetom pismu, autor je želio pokazati kako se ono što u današnjem vremenu i europskom društvu nedostaje nalazi u Bibliji. Na kršćanima je da na odgovarajući i razumljiv način to prenesu u današnji svijet.

Vrijeme će pokazati hoće li međunarodno društvo »SocioMovens« povezivati mlade ljude različitih jezika i kultura i tako u europsko društvo unositi one biblijske vrednote kojih se ono sve više odriče? Jednako tako, vrijeme će pokazati koliko mladi ljudi, svećenici, mogu biti »SocioMovens« zajedničkih pothvata na temelju socijalnoga nauka Crkve.